

УДК 336.64

DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.84.301465>

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ

Середа О.О., к.е.н., доцент (СНУ імені В. Даля)

Статтю присвячено обґрунтуванню методичних засад оцінки фінансової безпеки транспортної галузі. Проаналізовано стан суб'єктів господарювання за видом економічної діяльності «транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність». Виділено основні підсистеми фінансової безпеки суб'єктів господарювання транспортної галузі. Запропоновано методичний підхід до інтегральної оцінки фінансової безпеки транспортної галузі. Сформована інформація на основі інтегральної оцінки фінансової безпеки надає можливість враховувати особливості транспортної галузі та ідентифікувати рівень фінансової безпеки.

Ключові слова: фінансова безпека транспортної галузі, підсистеми фінансової безпеки, інтегральна оцінка, рівень фінансової безпеки транспортної галузі, вид економічної діяльності «транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність».

ASSESSMENT OF FINANCIAL SECURITY OF TRANSPORT INDUSTRY ENTITIES

*Sereda O.O., Ph. D. of Economics, Associate Professor,
(Volodymyr Dahl East Ukrainian National University)*

The article is devoted to the substantiation of methodological principles for assessing the financial security of the transport industry. The purpose of the article is to justify and develop a methodical approach to assessing the financial security of the transport industry. The solution of the tasks set in the article was carried out with the help of general scientific and special research methods: analysis and synthesis, systematization and generalization, analysis of the state of the industry, an integral model of building indicators. The article analyzes the state of business entities by type of economic activity "transport, warehousing, postal and courier activities". Positive and negative factors affecting the financial security of the transport industry are revealed. The main financial security subsystems of transport industry entities are highlighted. To assess the level of financial security of the transport industry, subsystems of financial security are proposed: operational activity, capital formation, investment activity, credit activity and monetary settlements, innovative activity. The methodical principles of assessing the financial security of the transport industry are substantiated. A methodical approach to the integral assessment of the financial security of the transport industry is proposed. The determination of the integral indicator of the financial security of the transport industry is carried out in the following sequence: the selection of individual indicators characterizing the components of financial security; normalization (standardization) of initial indicators to build uniform dynamic data series; assessment of financial security indicators by components; determination of the general level of the integral indicator of the financial security of the transport industry. The use of a methodical approach to the assessment of financial security based on an integral indicator formed by the components of financial security (operational activity, capital formation, investment activity, credit activity and cash settlements, innovative activity) provides an opportunity to take into account the peculiarities of the transport industry and identify the level of financial security. The results of the calculations should be used in the practice of economic entities of the transport industry when assessing financial security for comparison with industry parameters.

Key words: *financial security of the transport industry, subsystems of financial security, integrated assessment, level of financial security of the transport industry, type of economic activity "transport, warehousing, postal and courier activities".*

Постановка проблеми. Сучасний стан розвитку національної економіки зазнає кардинальних змін під впливом негативних наслідків воєнних подій. Невизначені перспективи відновлення національної економіки створюють виклики для суб'єктів господарювання різних галузей. За таких умов актуалізується пріоритетна роль фінансової безпеки для підтримки розвитку суб'єктів господарювання. Особливу увагу привертає транспортна галузь, яка є важливою для забезпечення розвитку національної економіки та досягнення високоефективних

зовнішньоекономічних зв'язків. Формування системи фінансової безпеки транспортної галузі дасть змогу сформуванню комплекс управління рішень щодо локалізації зовнішніх і внутрішніх загроз, спрямованих на запобігання кризових ситуацій. Тому удосконалення методики оцінки фінансової безпеки для транспортної галузі є актуальною.

Аналіз досліджень і публікацій. Питанням формування системи фінансової безпеки суб'єктів господарювання, аналізу галузей національної економіки присвячені роботи Бак Н. А. [4], Брагіної О.С. [2],

Гривківської О. В. [6], Гринюк Н. [9], Забродної І.О. [2], Котова Б.В. [7], Марусяк Н. Л. [4], Трусової Н. В. [6], Фролової Л.В. [7], Докієнко Л. [9]. Аналізу сучасного стану та оцінці фінансової безпеки присвячені роботи вчених: Алькема В. Г. [1], Горба В.А. [8], Воробйова Ю.М. [8], Кузуб С. В. [1], Куницької-Іляш М. В. [3], Мельника С. І. [5], Почечун О.І. [8], Сіренко, Н. [10], Лункіна Т. [10], Бурковська А. [10], Мікуляк, К. [10].

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість публікацій щодо фінансової безпеки суб'єктів господарювання, постійно виникають нові загрози та ризики, пов'язані зі зміною економічної ситуації в країні. Також недостатньо дослідженими залишаються

питання щодо оцінки фінансової безпеки на рівні галузі.

Метою статті є обґрунтування та розробка методичного підходу до оцінки фінансової безпеки транспортної галузі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні ситуація, яка склалася в національній економіці, є складною та несприятливою для розвитку бізнесу. Умови для функціонування та розвитку українських суб'єктів господарювання стали менш безпечними, а це вимагає уваги до їхньої фінансової безпеки. Ключові характеристики суб'єктів господарювання за видом економічної діяльності «транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» визначають їх як одну з найважливіших галузей національної економіки (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка ВВП за видами економічної діяльності в Україні

Показник	2018	2019	2020	2021	2022
ВВП, усього, млрд грн	3560,3	3977,2	4222,0	5450,8	5191,0
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність, млрд грн	227,1	264,7	262,5	295,3	204,5
частка у ВВП, %	6,4	6,7	6,2	5,4	3,9
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство, % у ВВП	10,1	9,0	9,3	10,9	8,2
Переробна промисловість, % у ВВП	11,5	10,8	10,1	10,3	7,6
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів, % у ВВП	13,2	13,2	13,9	13,6	12,4
Інформація та телекомунікації, % у ВВП	3,9	4,6	5,0	4,7	4,6
Будівництво, % у ВВП	2,3	2,7	2,8	2,8	1,2

Джерело: складено і розраховано за даними [11].

Суб'єкти господарювання за видами економічної діяльності оптова та роздрібна торгівля, переробна промисловість та сільське господарство мають значну питому вагу в створенні ВВП (12,4-13,9%, 7,6-11,5%, 8,2-10,9% відповідно). Підприємства транспорту, складського господарства, а також інформації та телекомунікації грають важливу роль у формуванні ВВП (3,9-6,7%,

3,9-5% відповідно). Щодо динаміки, підприємства за видом економічної діяльності «транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» спостерігалось повільне збільшення протягом 2018-2021 рр. (крім 2020 р.) та зниження у 2024 р. Також зменшувалась частка у ВВП видом економічної діяльності «транспорт,

Проблеми транспортного комплексу України

складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» у 2021 р. до 5,4%, до 3,2% у 2022 році (на 28%).

Для визначення характеру впливу різних чинників на фінансову безпеку суб'єктів господарювання транспортної

галузі досліджено стан галузі. Кількість діючих суб'єктів господарювання свідчить про рівень підприємницької активності та вказує на безпечність середовища для функціонування підприємств в Україні (рис. 1).

Рис. 1. Кількість діючих суб'єктів господарювання за видом економічної діяльності «транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність»
Джерело: складено за даними [11].

Загальною тенденцією є значне зниження кількості діючих суб'єктів господарювання у 2022 році, особливо в секторі сільського, лісового та рибного господарства (на 24,8%), будівництва (на 21%), переробної промисловості (на 15%), за сектором транспорт, складське господарство спостерігалось зменшення на 7%. Негативні тенденції пояснюються дестабілізацією, руйнуванням, переміщення

трудових ресурсів, складністю релокацій для суб'єктів господарювання окремих видів діяльності.

Рівень фінансової безпеки суб'єктів господарювання визначається зміною обсягу реалізованої продукції (рис. 2) через вплив на доходи, ліквідність, інвестиційну привабливість та інші аспекти фінансової діяльності.

Рис. 2. Динаміка обсягів реалізованої продукції суб'єктів господарювання транспортної галузі. Джерело: складено за даними [11]

Обсяги реалізованої продукції суб'єктів господарювання транспортної галузі характеризуються позитивною динамікою у 2018-2019 р. і значними втратами в обсягах реалізованої продукції у 2022 році. Найвищі темпи падіння спостерігались у 2020 р. на 7,4% порівняно з 2019, у 2022 р. на 17,2% порівняно з 2021 р. Отже, у 2022 році виникла тенденція нестійкості та спаду внаслідок військових дій, розриву міжрегіональних зв'язків, ускладнених відносин з закордонними партнерами, зниження купівельної спроможності населення, зменшення кредитної спроможності підприємств.

Під час оцінки фінансової безпеки суб'єктів господарювання важливу роль відіграють індикатори, які пов'язані з фінансовими результатами його діяльності. Зокрема, ключовими показниками є прибуток (збиток) від операційної діяльності та чистий прибуток, рентабельність операційної діяльності.

Прибуток підприємства та його фінансова безпека є взаємозалежними величинами. Наявність прибутку може забезпечити суб'єктам господарювання додаткові фінансові ресурси, які можуть бути використані для інвестицій у розвиток, вдосконалення технологій чи розширення діяльності, що позитивно впливає на фінансову стійкість. Збільшення прибутку надає можливість створювати резервні фонди або резерви, які використовуються для покриття непередбачуваних витрат чи ризиків. Це сприяє підвищенню фінансової безпеки шляхом створення фінансового запасу. Підвищення рентабельності операційної діяльності може свідчити про ефективне управління ресурсами, що сприяє оптимізації витрат і максимізації прибутку. Впродовж 2018-2022 років спостерігаються неоднозначні тенденції фінансових результатів суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (рис. 3).

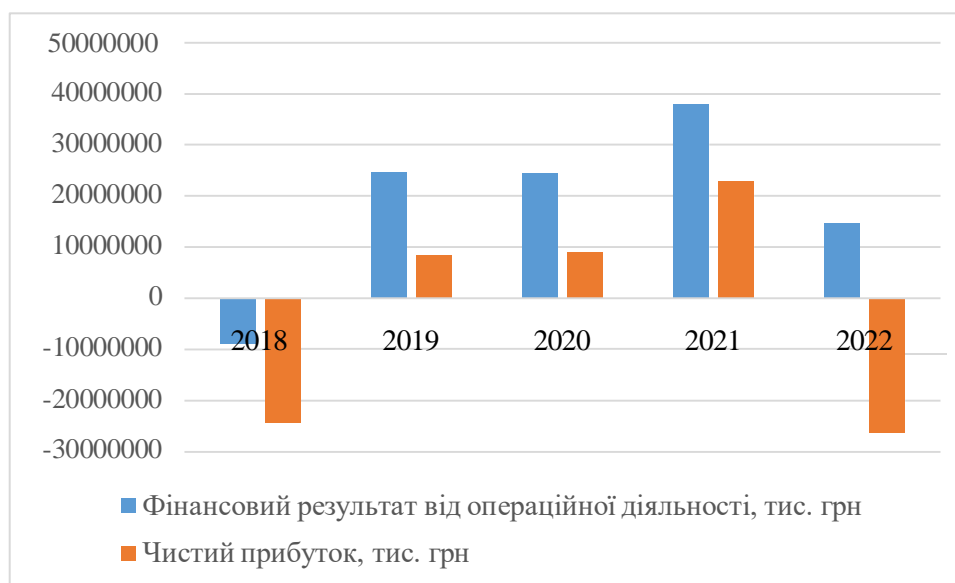

Рис. 3. Фінансові результати суб'єктів господарювання за видом економічної діяльності «транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність».

Джерело: складено за даними [11].

Суб'єкти господарювання за видом економічної діяльності «транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» демонструвало зростання прибутку від операційної діяльності впродовж 2019-2021 рр. з максимальним темпом зростання показника

у 2021 р. на 55%, проте в 2022 році зафіксовано зниження прибутку на 61% порівняно з попереднім роком. Попри те, що галузь зазнала відчутних втрат та руйнування, збільшилась частка прибуткових підприємств у 2022 р. з 27,7 % до 31,6 %, але чистий прибуток в 2022 р.

був негативний, а рентабельність операційної діяльності 2,9%.

Аналізуючи структурні особливості формування капіталу суб'єктів господарювання, варто підкреслити про тенденції, що негативно впливають на фінансову безпеку: низька частка власного капіталу, ризикована структура капіталу, переважання поточних зобов'язань

порівняно з довгостроковими. У 2018-2022 році підприємства за видом економічної діяльності «транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» характеризувалися високою часткою власного капіталу, що становила понад 50% та значною часткою поточних зобов'язань 30-40% (рис. 4).

Рис. 4. Динаміка елементів капіталу суб'єктів господарювання за видом економічної діяльності «транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність». Джерело: складено за даними [11].

Окреслені проблеми стану транспортної галузі, а також динамічність зовнішнього та внутрішнього середовища вимагають використання правдивою оцінки рівня фінансової безпеки.

Об'єктом фінансової безпеки суб'єктів господарювання є їх фінансова діяльність, безпеку якої необхідно забезпечити. Тому підсистеми забезпечення фінансової безпеки доцільно будувати за предметними сферами фінансової діяльності. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання – «цілеспрямований процес формування та ефективного використання фінансових ресурсів суб'єкта підприємницької діяльності, орієнтованої на ефективне функціонування і розвиток у контексті з обраною фінансовою стратегією» [12].

Для оцінки рівня фінансової безпеки транспортної галузі пропонуються використовувати такі підсистеми фінансової безпеки: операційної діяльності, формування капіталу, інвестиційної діяльності, кредитної діяльності та грошових розрахунків, інноваційної діяльності (табл. 2).

Дослідження наукових праць вчених у сфері методичного забезпечення оцінки рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання дозволило зробити висновки про існування значної кількості методик щодо формування моделей, підходів, концепцій, методів оцінки фінансової безпеки [1, 3, 5, 6, 8, 10]. Одночасне врахування впливу чинників різного характеру за визначеними складовими фінансової безпеки суб'єктів

Проблеми транспортного комплексу України

господарювання потребує інтегральної оцінки. Отже, побудова інтегральної моделі фінансової безпеки суб'єктів господарювання транспортної галузі є найбільш придатною, оскільки дозволяє включити всі ключові показники підсистем фінансової безпеки. Оцінка фінансової безпеки за визначеними складовими та її загального рівня служить інформаційним базисом для подальшої розробки стратегій та заходів з управління фінансовою безпекою суб'єктів господарювання, а оцінка фінансової безпеки на рівні транспортної галузі дозволить зробити загальні висновки та визначити еталонні значення для суб'єктів господарювання.

Таблиця 2

Підсистеми фінансової безпеки суб'єктів господарювання транспортної галузі

Вид	Характеристика	Рекомендовані показники
Фінансова безпека операційної діяльності	Захист від втрати фінансової стійкості та здатність підприємств виконувати свої функції без перешкод зі збереженням прибутковості та мінімізацією ризиків	Темпи зростання доходів від реалізації продукції (товарів, робіт та послуг) – не нижче темпів зростання витрат, темпи зростання прибутку від операційної діяльності, рентабельність операційної діяльності
Фінансова безпека формування капіталу	Захист від загроз та ризиків джерел та структури капіталу та визначення впливу їх змін на фінансову стійкість	Фінансовий леверидж, співвідношення довгострокових та поточних зобов'язань, довгострокового та короткострокового капіталу, рентабельність власного капіталу
Фінансова безпека інвестиційної діяльності	Захист від загроз у сфері реального та фінансового інвестування	Капітальні інвестиції, відношення обсягу інвестицій до вартості основних фондів, темпи зростання довгострокових фінансових інвестицій
Фінансова безпека кредитної діяльності та грошових розрахунків	Дотримання розрахунково-платіжної та кредитної дисципліни на підприємстві	Показники ліквідності, коефіцієнт покриття відсотків, темпи зростання дебіторської заборгованості, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості
Фінансова безпека інноваційної діяльності	Забезпечення захисту від загроз у процесі використання нових фінансових інструментів, впровадження нових технологій	Витрати на інновації, ефективність інновацій, інноваційна активність
Фінансова безпека емісійної діяльності	Захист від загроз зниження ринкової вартості цінних паперів, втрати контрольного пакета акцій, недостатньої реалізації цінних паперів на фондовому ринку	Розраховується для суб'єктів господарювання

Джерело: доповнено автором на основі [13].

Методичний підхід до оцінки рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання на рівні транспортної галузі містить два етапи: 1) формування інформаційної бази для оцінки фінансової безпеки, визначення небезпек, загроз та ризиків відповідно до запропонованої функціональної моделі фінансової безпеки; 2) вибір та розрахунок показників складових фінансової безпеки та інтегрального показника, що відображає загальний рівень фінансової безпеки транспортної галузі.

Визначення інтегрального показника фінансової безпеки транспортної галузі здійснюється в такий послідовності.

1. Вибір індивідуальних показників, що характеризують складові фінансової безпеки: операційної діяльності, формування капіталу, інвестиційної діяльності, кредитної діяльності та грошових розрахунків, інноваційної діяльності на основі принципу пріоритетності.

2. Вибір параметрів нормування (стандартизації) вихідних показників для побудови однорідних динамічних рядів даних. Для цього доцільно застосування методу лінійного масштабування, який дозволяє відстежувати динаміку реального зростання або зниження кожного показника щодо максимальних і мінімальних значень змінних. Для показників-стимуляторів доцільно використовувати звичайну нормалізацію за формулою (1), для показників-дестимуляторів - формулу нормалізації Севіджа (2):

$$y_{j,t} = \frac{x_{j,t} - x_{jmin}}{x_{jmax} - x_{jmin}} \quad (1)$$

$$y'_{j,t} = \frac{x_{jmax} - x_{j,t}}{x_{jmax} - x_{jmin}} \quad (2)$$

де, $y_{j,t}$ $y'_{j,t}$ – нормалізоване значення показника,

x_{jmin} , x_{jmax} – мінімальне і максимальне значення показників.

Мінімальні та (або) максимальне значення показників обираються відповідно до рекомендованих значень або максимальні, мінімальні значення за вибіркою.

3. Оцінка показників фінансової безпеки (операційної діяльності, формування капіталу, інвестиційної діяльності, кредитної діяльності та грошових розрахунків, інноваційної діяльності) здійснюється на основі нормалізованих значень за методом адитивної згортки. Для врахування різного ступеня значущості показників вводиться система вагових коефіцієнтів, величина яких розраховується за експертним методом або методом головних компонент.

4. Розрахунок інтегрального показника за складовими фінансової безпеки транспортної галузі (операційної діяльності, формування капіталу, інвестиційної діяльності, кредитної діяльності та грошових розрахунків, інноваційної діяльності) здійснюється на основі нормалізованих значень за методом адитивної згортки. Вагові коефіцієнти встановлюються експертним методом або методом головних компонент.

3. Визначення загального рівня інтегрального показника фінансової безпеки транспортної галузі за методом адитивної згортки з використанням вагових коефіцієнтів. Залежно від отриманого значення інтегрального показника, розмежовуються наступні рівні фінансової безпеки за кварталями: 1) 0-0,25 - критичний; 2) 0,25-0,5 - незадовільний; 3) 0,5-0,75 – задовільний, 4) 0,75-1 – високий.

Результати оцінки фінансової безпеки транспортної галузі наведено в табл. 3.

Рівень фінансової безпеки транспортної галузі можна оцінити як задовільний із погіршенням показників у 2020 р. та 2022 р. У 2022 році значно зменшився рівень фінансової безпеки транспортної галузі за такими складовими: операційна діяльність, формування капіталу. Відбулось покращення фінансової безпеки інвестиційної та інноваційної діяльності в результаті скорочення відповідних витрат. Тенденція фінансової безпеки транспортної галузі сформувалась в умовах втрати підприємств, майна та інфраструктури, нестабільності ринків, коливання цін на паливо та енергоносії.

Результати оцінки фінансової безпеки транспортної галузі

Елементи	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Фінансова безпека операційної діяльності	0,266	0,549	0,389	0,887	0,593
Фінансова безпека формування капіталу	0,500	0,532	0,529	0,548	0,290
Фінансова безпека інвестиційної діяльності	0,964	0,753	0,000	0,623	0,875
Фінансова безпека кредитної діяльності та грошових розрахунків	0,604	0,699	0,578	0,347	0,602
Фінансова безпека інноваційної діяльності	0,244	0,000	0,464	0,760	1,000
Інтегральний показник фінансової безпеки транспортної галузі	0,5412	0,5598	0,3985	0,6118	0,601
Рівень фінансової безпеки транспортної галузі	задовільний	задовільний	незадовільний	задовільний	задовільний

Джерело: власні розрахунки на основі даних [11].

Методичний підхід до оцінки фінансової безпеки на основі інтегрального показника, сформованого за складовими фінансової безпеки (операційної діяльності, формування капіталу, інвестиційної діяльності, кредитної діяльності та грошових розрахунків, інноваційної діяльності), надає можливість враховувати особливості транспортної галузі та ідентифікувати рівень фінансової безпеки.

Висновки. У результаті дослідження обґрунтовано та удосконалено методичний підхід до оцінки фінансової безпеки транспортної галузі. Визначено підсистеми фінансової безпеки (операційної діяльності, формування капіталу, інвестиційної діяльності, кредитної діяльності та грошових розрахунків, інноваційної діяльності), що враховують особливості фінансової діяльності транспортної галузі. Запропонований методичний підхід до оцінки фінансової безпеки транспортної галузі дозволяє визначити загальний рівень фінансової безпеки й надає можливість зробити оцінку за запропонованими елементами фінансової безпеки транспортної галузі.

Перспективи подальших досліджень будуть присвячені розробки рекомендацій щодо забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання транспортної галузі.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алькема В. Г., Кузуб С. В. Моніторинг загроз фінансово-економічній безпеці суб'єкта господарської діяльності. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2018. №48. С. 101–112. doi.org/10.31732/2663-2209-2017-48-101-112.
2. Брагіна О.С., Забродна І.О. Стан та ефективність розвитку промисловості в Україні. *Економіка: реалії часу*. 2023. № 2 (66). С. 20-25.
3. Куницька-Іляш М. В. Оцінювання фінансової безпеки пріоритетних галузей національної економіки України. *Проблеми економіки*. 2022. № 3 (53). С. 45-51.
4. Марусяк Н. Л., Бак Н. А. Фінансова безпека підприємства та загрози її втрати в сучасному економічному середовищі. *Економіка та держава*. 2022.

№ 2. С. 109–113. DOI: 10.32702/2306-6806.2022.2.109

5. Мельник С. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: «Растр-7», 2020. 384 с

6. Трусова Н. В., Гривківська О. В. Формування потенціалу фінансової безпеки суб'єктів аграрного бізнесу. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2020. № 1 (31). С. 54-63.

7. Фролова Л.В., Котов Б.В. Тенденції розвитку підприємницьких структур в Україні. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2022. № 4 (22). С. 52-61. DOI: 10.15276/EJ.04.2022.6. DOI: 10.5281/zenodo.7675792.

8. Воробйов Ю.М., Горб В.А., Почечун О.І. Особливості методики розрахунку рівня фінансової безпеки на залізничному транспорті. *Економічний вісник НГУ*. 2011. № 3. С. 63-68.

9. Гринюк Н., Докієнко Л. Фінансова безпека підприємств України. *Вісник КНТЕУ*. 2021. № 136(2). С. 79–93.

10. Сіренко, Н., Лункіна Т., Бурковська А., Мікуляк, К. Оцінка фінансово-економічної безпеки суб'єктів аграрного сектору економіки України. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. С. 241-250.

11. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 08.12.2023).

12. Шишкіна, Е. В., А. А. Баранец. Дослідження сутності фінансової діяльності суб'єктів підприємницької діяльності. *Фінансові дослідження*. 2017. №1 (2). С. 186-195.

13. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Фінансова безпека підприємства. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 123 с.

REFERENCES

1. Alkema, V.H., Kuzub, S.V. (2018). *Monitorynh zahroz finansovo-ekonomichnii bezpetsi subiekta hospodarskoi*

diialnosti. [Monitoring of threats of financial and economic security of the subject of economic activity]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*. №48, pp. 101–112. doi.org/10.31732/2663-2209-2017-48-101-112. [in Ukrainian].

2. Brahina, O.S., Zabrodna, I.O. (2023). *Stan ta efektyvnist rozvytku promyslovosti v Ukraini* [State and Efficiency of Industrial Development in Ukraine]. *Economics: time realities*. № 2 (66), pp. 20-25. [in Ukrainian].

3. Kynytska-Iliash, M. V. (2022). *Otsiniuvannia finansovoi bezpeky priorityetnykh haluzei natsionalnoi ekonomiky Ukrainy*. [Assessing the Financial Security of Priority Sectors of the National Economy of Ukraine]. *The problems of economy*. № 3 (53), pp. 45-51. [in Ukrainian].

4. Marusiak, N., Bak, N. (2022). *Finansova bezpeka pidpryiemstva ta zahrozy yii vtraty v suchasnomu ekonomichnomu seredovyshchi*. [Financial security of the enterprise and threats of its loss in the modern economic environment], *Ekonomika ta derzhava*, vol. 2, pp. 109–113. DOI: 10.32702/2306-6806.2022.2.109 [in Ukrainian].

5. Melnyk, S. I. (2020) *Upravlinnia finansovoiu bezpekoiu pidpryiemstv: teoriia, metodolohiia, praktyka* [Management of financial security of enterprises : theory, methodology, practice], Rastr-7, Lviv, Ukraine. 384 p. [in Ukrainian].

6. Trusova, N. V., Hryvkiivka, O. V. (2020). *Formuvannia potentsialu finansovoi bezpeky subiektiv ahrarnoho biznesu*. [Formation of the financial security potential of agrarian business entities]. *Economy. Management. Business*. № 1 (31), pp. 54-63. [in Ukrainian].

7. Frolova, L.V., Kotov, B.V. (2022). *Tendentsii rozvytku pidpryiemnytskykh struktur v Ukraini*. [Trends in the Development of Business Structures in Ukraine]. *Economic journal Odessa polytechnic university*. № 4 (22), pp. 52-61. DOI: 10.15276/EJ.04.2022.6. DOI: 10.5281/zenodo.7675792. [in Ukrainian].

8. Vorobiov Yu.M., Horb V.A., Pochechun O.I. (2011). Osoblyvosti metodyky rozrakhunku rivnia finansovoi bezpeky na zaliznychnomu transporti. [Peculiarities of the method of calculating the level of financial security in railway transport]. *Ekonomichnyi visnyk NHU*. № 3, pp. 63-68. [in Ukrainian].
9. Hryniuk N., Dokiienko L. (2021). Finansova bezpeka pidpriemstv [Financial security of the enterprise]. *Visnyk KNTEU*. № 136(2), pp. 79–93. [in Ukrainian].
10. Sirenko, N., Lunkina, T., Burkovskaya, A., & Mikulyak K. (2021). An assessment of the financial and economic security of the agricultural sector in Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 4(39), pp. 241–250. [in English].
11. The official web site of the State Statistics Service of Ukraine. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed Desember 08, 2023).
12. Shyshkina, E. V., A. A. (2017). Baranets. Doslidzhennia sutnosti finansovoi diialnosti subiektiv pidpriemnytskoi diialnosti. [Study of the essence of financial activity of business entities] *Finansovi doslidzhennia*. №1(2), pp. 186-195. [in Ukrainian].
13. Kuzenko T. B., Sablina N. V. (2020). Finansova bezpeka pidpriemstva. Kharkiv : KhNEU im. S. Kuznetsia, 123 p. [in Ukrainian].